Biografi – Anders Jørgen Andersen (1889–1969)

Barndom og opvækst (1889–1903)

Anders Jørgen Andersen blev født den 5. marts 1889 i huset ”Nordstjernen” på Jordløse Mark, Jordløse Sogn, Salling Herred, Svendborg Amt. Adressen var Landevejen 90, 5683 Haarby. Han var søn af drejer Henrik Andersen og hustru Karen Andersen og den ældste i børneflokken. I folketællingen 1890 optræder han som 1-årig sammen med sine forældre, og i 1901 som 11-årig med sin bror Jørgen Peder. Anders blev konfirmeret den 19. april 1903 i Haastrup Kirke af sognepræst Wille. I skoleafgangen fik han mg i både kundskab og forhold – et tegn på en solid og respektabel indsats.

Som barn viste han tidligt både nysgerrighed og styrke. Han fortalte selv, hvordan han i en meget tidlig alder havde forgrebet sig på en dunk brændevin, der stod i huset, og var faldet i søvn i krogen ved komfuret. Det blev sagt med et smil – for siden blev hans liv alt andet end sovende.

Nordstjernen, barndomshjemmet 1898

De første år i landbruget (1904–1910)

Som traditionen var, måtte Anders tidligt ud at tjene. Den 1. maj 1904 kom han i tjeneste hos gårdbruger Hans Jørgen Nielsen på Enghavevej 11 i Haarby, Jordløse Sogn. Her arbejdede han som tyende ved landbruget og boede ifølge folketællingen 1906 på stedet. Efter to års tjeneste fik han en anbefaling, dateret 1. december 1906, som bevis på sit arbejde. I 1907 flyttede Anders til Steensgaard på Langeland, hvor han fra 1. maj 1907 til 1. maj 1908 var lærling i landbruget. Også her modtog han en anbefaling. I 1909 tog han skridtet videre og blev underforvalter på Aggersvold Gods ved Jyderup i Holbæk Amt. Her var han ansat fra november 1909 til august 1910, hvilket han fik en skriftlig anbefaling for.

Uddannelse og forvalterliv (1911–1922)

Efter de første års erfaringer valgte Anders at uddanne sig videre. Omkring 1917 opholdt han sig på Dalum Landbrugshøjskole, hvor han fik sin uddannelse som forvalter. Da han forlod Dalum, stod dørene åbne til de større stillinger inden for herregårdsdrift. Fra 1913 til 1914 var han forvalter på Snedinge Hovergaard ved Skælskør.

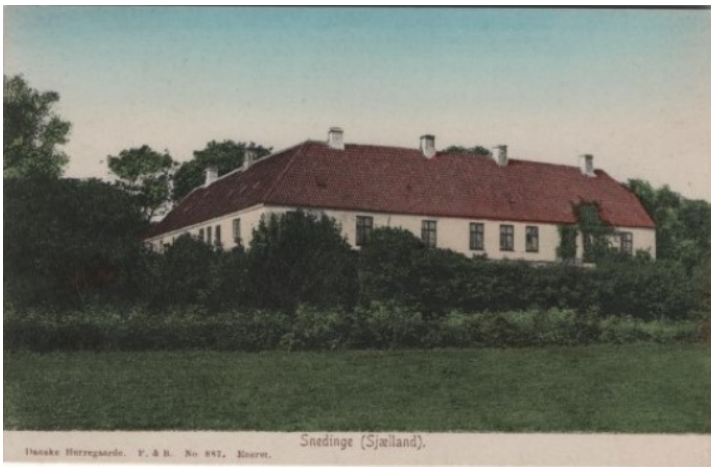

Snedinge Hovergaard 1914

I 1918 vendte han tilbage til Steensgaard, denne gang som forvalter. Her mødte han sin kommende hustru, Karoline Christine Pedersen, som arbejdede på gården. I 1919 blev han forvalter på Sæbygård ved Kalundborg, hvor parret boede frem til 1922. De blev viet den 7. januar 1920 i Sct. Mikkels Kirke i Slagelse. Deres første barn, sønnen Henrik, blev født på Sæbygaard.

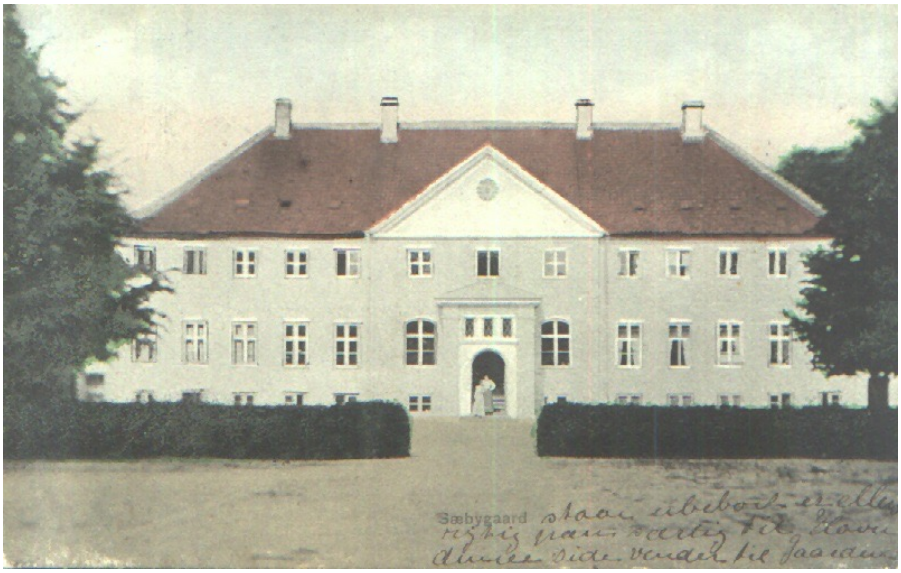

Sæbygaard

Om Anders' år som ung forvalter blev der ofte fortalt historier om de såkaldte "herregårdsbisser". Han stod stærkt blandt dem og blev frygtet for sin styrke – ikke fordi han søgte kamp, men fordi han kunne sætte sig i respekt. Med fast blik og underkæben truende fremme kunne han bringe ro selv i de mest oprørske forsamlinger.

Familieliv og Vilhelmsborg (1923–1931)

I april 1923 flyttede familien til Fyn, hvor Anders blev forvalter på gården Vilhelmsborg, som hørte under Brahesborg Gods. Adressen var Turupvej 2, Gamtofte Sogn, Baag Herred, Odense Amt. Her blev parrets næste børn født: sønnen Kristian og datteren Grethe. Folketællingerne 1925 og 1930 viser familien boende på Vilhelmsborg. Anders var en respekteret forvalter og fik i 1932 en anbefaling fra godsejer Treschow, som bekræftede hans arbejde fra maj 1923 til november 1931.

Vilhelmsborg

Børnene huskede barndommen på Vilhelmsborg som en tid fuld af oplevelser. Kristian fortalte om, hvordan han og Henrik i smug stjal mors cigaretter og sad i mørket i vognporten for at ryge. Da det blev for gennemskueligt, gik de videre til fars cigarer – men det blev hurtigt opgivet. En dag fik de endda lov af bedstefar til at dampe på fars piber, hvilket hurtigt helbredte dem for interessen.

En anden erindring var sukkerstykket i vindueskarmen. Henrik lagde det for at tilkalde storken – og ganske rigtigt: kort tid efter kom lillesøster Grethe til verden i 1928.

Krise og ny begyndelse – Pensionat Regina (1932–1947)

I 1932 fandt Anders og Karoline en ny vej i livet. De overtog Pensionat Regina i Svendborg, først på Møllegade 22. Efter få år blev pladsen for trang, og de flyttede pensionatet til Møllegade 36. Her blev pensionatet hurtigt kendt for Karolines madkunst og den varme atmosfære. Folketællingen 1940 giver et levende billede af hjemmet, hvor både familien, personale og pensionærer levede under samme tag.

Regina

Gæsterne kom ikke blot for at spise, men også for at mærke den omsorg, Karoline gav. Mange betragtede hende som en slags anden mor. Anders sørgede for ro og

orden i huset, mens Karoline satte sit præg på køkkenet. De to supplerede hinanden i arbejdet og gjorde pensionatet til et hjem for mange.

Den 7. januar 1945 fejrede Anders og Karoline sølvbryllup på adressen. Men den 26. december 1947 døde Karoline på Svendborg Hospital, kun 55 år gammel. Anders stod tilbage som enkemand, men fortsatte driften af pensionatet sammen med datteren Grethe

Grethe på Gårdspladsen ved Pensionat Regina

Karoline med børnene Henrik, Kristian og Grethe (1935)

Enkemand og senere år (1947–1965)

Efter Karolines død fortsatte Anders på Pensionat Regina, Møllegade 36, frem til et ukendt tidspunkt inden 1957. Han boede i 1957 på Sankt Hans Vej 7 i Svendborg, hvor han deltog i sønnen Kristians bryllup. Han havde i disse år også en stor kolonihave ved Bryghuset på Sankt Hans Vej, som han passede flittigt.

Anders har besøg i marken

Hr og Fru Stoffers - gode venner gennem mange år. Stoffers sammen med Anders på Sjælland. Her lærer barnebarnet lidt om glæden ved frokost i skoven. (1967)

Alderdom, 80-årsdag og afsked (1965–1969)

Fra 1965 boede Anders i Aldersro, lejlighed 40, på Aldersro 10 i Svendborg. Her fejrede han sin 80-års fødselsdag den 5. marts 1969, omgivet af familie og venner.

Anders med sine børn og børnebørn og tante frida til bords.

Ved festen holdt både sønnerne Henrik og Kristian tale for deres far. De beskrev ham som myndig, men retfærdig, og takkede ham for den måde, han havde sendt sine børn videre i livet på.

De mindedes også barndommens episoder – både de sjove og de lærerige - om hvordan Anders tog deres små unoder med ro, og hvordan han med myndighed og lune formåede at sende sine børn videre i livet med de rette værdier.

Kort efter, den 30. april 1969, døde Anders på Svendborg Sygehus af alderdom. Ved bisættelsen blev der holdt båretale, som satte ord på hans livsgerning og betydning for familien.

Anders i alderdommen

Kildegrundlag:
kirkebøger, folketællinger, skrevne breve og taler.
Familie Slægtstræ

Oversigt over ophold og adresser

År / Periode	Sted / Adresse	Rolle / Begivenhed	Noter
1889–1903	Nordstjernen, Landevejen 90, 5683 Haarby (Jordløse Mark, Jordløse Sogn)	Barndomshjem	Født 5. marts 1889. Konfirmeret 1903 i Haastrup Kirke.
1904–1906	Enghavevej 11, Haarby, Jordløse Sogn	Tyende ved landbruget	Hos gårdbruger Hans Jørgen Nielsen. Anbefaling 1906.
1907–1908	Steensgaard, Steensgårdsvej 3, 5953 Tranekær	Lærling i landbruget	Med anbefaling.
1909–1910	Aggersvold Gods, Aggersvold 21, 4450 Jyderup	Underforvalter	Anbefaling 1910.
1913–1914	Snedinge Hovergaard, Ørslevvej 230, 4230 Skælskør	Forvalter	Med anbefaling.
ca. 1917	Dalum Landbrugshøjskole, Dalum, Odense	Elev	Uddannelse til forvalter.
1918	Steensgaard, Steensgårdsvej 3, 5953 Tranekær	Forvalter	Her møder han Karoline.
1919–1922	Sæbygård, Sæbygårdsalle 1, 4270 Høng	Forvalter	Gift 1920 i Slagelse. Første søn Henrik fødes.
1923–1931	Vilhelmsborg (Brahesborg), Turupvej 2, 5610 Assens	Forvalter	Her fødes Kristian og Grethe. Anbefaling 1932.
1931	Fangel (adresse ukendt)	Midlertidigt ophold	Efter afsked fra Vilhelmsborg.
1932–1936	Pensionat Regina, Møllegade 22, 5700 Svendborg	Pensionatsejer	Starter sammen med Karoline. Efter få år bliver der brug for mere plads.
1936–1947	Pensionat Regina, Møllegade 36, 5700 Svendborg	Pensionatsejer	Pensionatet flyttes til større lokaler.
1947–1957 (ukendt afslutning)	Pensionat Regina, Møllegade 36, 5700 Svendborg	Pensionatsejer	Karoline dør i 1947. Anders fortsætter med pensionatet frem til ukendt tidspunkt inden 1957.
1957	Sankt Hans Vej 7, 5700 Svendborg	Privat bopæl	I forbindelse med sønnen Kristians bryllup.
1965–1969	Aldersro 10, lejlighed 40, 5700 Svendborg	Pensionist	Fejrer 80-årsdag 1969. Dør 30. april 1969.